

Anvarjonova Sharofatxon

Termiz Davlat Universiteti O'zbek

filologiyasi fakulteti sirtqi ta'lim 122-guruh talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada bugungi kunda maktab ona tili ta'limida yozma imtixonlar samaradorligini oshirishning samarali usullari tahlil qilingan. Yozma ish turlarining ko'rinishlari va ularning ta'siri, shuningdek, milliy baholash tizimi va zamonaviy baholash metodlari o'rtasidagi bog'liqlik ko'rib chiqiladi. Maktab ta'limida yozma ish va imtixonlar orqali o'quvchilarning til, fikrlash va ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirish imkoniyatlari ta'kidlangan.*

Kalit so'zlar: *ona tili, yozma imtixonlar, samaradorlik, baholash tizimi, milliy baholash, ta'lim, o'quvchilar, yozma ishlar.*

Maktabda ona tili ta'limi yosh avlodni til madaniyati, yozma nutq ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim o'rin tutadi. Yozma imtixonlar ta'lim jarayonida qanday rol o'ynaydi?

Yozma imtixonlarning ahamiyati shundan iboratki, yozma imtixonlar talabalarning fikrlash, mantiqiy tahlil qobiliyatlarini va ijodkorlik ko'nikmalarini oshirishda muhim ahamiyatga ega. Ular o'quvchilarni o'z fikrlarini aniq, ravon va mantiqiy ifoda etishga o'rgatadi.

Yozma ish turlari – esse, insho, referat, puzzle – har birining xususiyatlari va foydalari ko'rib chiqiladi. Har bir usul o'quvchilar uchun turli qiyinchilik darajasini yaratadi va ularning ijodkorlik salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

Milliy baholash tizimi va zamonaviy baholash metodlari foydalanish milliy baholash tizimi va zamonaviy baholash usullari o'rtasida muvofiq ishlash ta'lim samaradorligini oshirishga olib keladi. Yozma ishlarni baholashda ko'p yo'nalishli yondashuvlar va mutaxassislar tavsiya etgan strategiyalar haqida ma'lumot beriladi.

O'zbekiston maktablarida ona tili ta'limida yozma imtixonlar samaradorligini oshirish uchun innovatsion yondashuvlar va milliy baholash tizimidan foydalanish muhimdir. Ta'lim jarayonida o'quvchilarni izchil ravishda rivojlantirish maqsadida doimiy ravishda amaliyotlar o'tkazish lozim. Ona tili ta'limi maktabda o'quvchilarning kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantirish uchun muhim ahamiyatga ega. Yozma imtixonlar esa, bu jarayonda o'quvchilarning fikrlarini aniq va ravon ifoda etishlarini baholash imkonini beradi. Biroq, yozma ishlar samaradorligini oshirish uchun baholash tizimini takomillashtirish va yozma ish turlarini tahlil qilish juda muhimdir.

Yozma imtixonlarda turli xil ish turlari mavjud: esse, insholar, hikoyalar va boshqa ijodiy yozuvlar. Har bir tur o'quvchilarning turli ko'nikmalarini baholash uchun

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

mo'ljallangan. Shuning uchun, har bir yozma ish turini chuqur tahlil qilish va uning o'ziga xos jihatlarini hisobga olish zarur:

Esse - O'quvchilarning mavzuni chuqur o'ylab ko'rishlari va o'z fikrlarini asosli, shakllangan uslubda ifoda etish imkonini beradi. Esse yozish, shuningdek, argumentativ fikrlash va tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Insho - O'quvchilarning ijodiy fikrini ifoda etish imkonini beradi, shuningdek, o'z his-tuyg'ularini va qarashlarini ifodalashda yordam beradi. Insho yozish o'quvchilarning tasavvurlarini kengaytiradi.

Hikoya - Fantaziya va ijodkorlikni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Hikoya yozgan o'quvchilarning obrazli fikrlashi va voqealar ketma-ketligini in'ikos etish ko'nikmalari o'sadi.

Yozma ishlar tahlilida ularning maqsadi va vazifalarini aniq belgilash muhimdir. O'qituvchi ularni baholashda obyektivlikni saqlab qolishi, shuningdek, o'quvchilarga yozma ishlarni baholashda qanday mezonlarga asoslanishini tushuntirishi zarur.

Milliy baholash tizimi, o'z navbatida, o'quvchilarni ta'lim jarayonida bir xil mezonlar asosida baholash maqsadida ishlab chiqilgan. Bugungi kunda ta'lim tizimidagi baholash jarayonlari ko'pincha o'zgarib turadi, biroq quydagilar ko'zda tutilishi muhim:

Obyektivlik - Baholash mezonlari aniq va o'lchovli bo'lishi zarur. Har bir yozma ish uchun aniq bal tizimi qo'llanilishi, o'quvchilarning bal olish chog'ida qanday omillar evaziga baholanayotganligini tushunishlariga yordam beradi.

Muvaffaqiyatni baholash - Faqat yozma ishlarning to'g'rilarini baholash emas, balki o'quvchilarning taraqqiyotini kuzatish ham muhim. Bu orqali o'quvchilar o'z kuchli va zaif tomonlarini aniqlay olishadi.

Takliflar va ta'minot - Baholash tizimida o'quvchilarga o'z yozma ishlari bo'yicha takliflar berish, ularning kelgusidagi o'zgarishlari uchun asos bo'ladi. Shu orqali o'quvchilar mustaqil ravishda o'z ishlari ustida ishlash imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Maktab ona tili ta'limida yozma imtixonlar samaradorligini oshirish uchun zekorinig mukammal baholash tizimini joriy etish muhimdir. Yozma ish turlarining tahlili va baholash mezonlarining aniq belgilanishi o'quvchilarning ko'nikmalarini yanada rivojlantirishga yordam beradi. Milliy baholash tizimidan foydalangan holda yangi yondashuvlar bilan birgalikda, o'qituvchilar o'quvchilarning yozma ishlarida o'z taraqqiyotlarini ko'rishlari va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishlariga ko'maklashishlari mumkin. Shunday qilib, bugungi kun baholash tizimini samarali ravishda takomillashtirish mumkin.

1. Qodirov, U. (2021). "Ona tili ta'limida innovatsion yondashuvlar". Ta'lim va metodika jurnali.
2. Izzatullayeva, G. (2024). ABU ALI IBN SINO VA UNING FALSAFIY QARASHLARI. *Решение социальных проблем в управлении и экономике*, 3(5), 138-143.
3. Normurotovna, I. G. (2022). THE SPIRITUAL-PHILOSOPHICAL LEGACY OF IBN SINA AS PER NEWLY ESTABLISHED FINDINGS. *INTERNATIONAL JOURNAL OF RESEARCH IN COMMERCE, IT, ENGINEERING AND SOCIAL SCIENCES* ISSN: 2349-7793 Impact Factor: 6.876, 16(5), 143-147.
4. Обруева, Г. (2019). Об опыте интерпретации выразительных возможностей фразеологических единиц с именами собственными. *Иностранная филология: язык, литература, образование*, 4(1 (70)), 64-66.
5. Яковлева, С. В. (2018). О ПОНЯТИИ И СПОСОБАХ ОБРАЗОВАНИЯ ЭПОНИМОВ. *ББК 66.017. 77 С 56*, 89.
6. Костина, И. А. (2020). Фразеологические единицы с именами собственными библейских персонажей в английском и русском языках.
7. Turdiyeva, D. Z., & Kh, O. G. (2022). LISTENING IS AN INTEGRAL PART OF COMMUNICATION PROCESS. *Talqin va tadqiqotlar ilmiy-uslubiy jurnali*, 3(5), 21-24.
8. KENJAYEVA, G. (2021). INTERPRETATION OF HOUSEHOLD REALITIES IN TRANSLATIONS OF A. KADIRI'S NOVEL "DAYS GONE BY". In *E-Conference Globe* (pp. 323-227).
9. Hamidov, B. B., & Kamolova, D. O. (2022). TEXNOLOGIK TALIM FANINI OQITISHDA PEDAGOGIK DASTURIY VOSITALARNING AHAMIYATI. *Вестник магистратуры*, (4-1 (127)), 62-67.
10. Ahmadovna, S. D., Tohirovich, R. E., Dilmurodovna, R. D., & Odilovna, K. D. Methodology of using AutoCAD software in developing technical creativity of students. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(4), 661-671.
11. Gafurov, B. Z. (2023). The main features of kinesthetic style in the learning process. *International Journal of Education, Social Science & Humanities. Finland Academic Research Science Publishers Solana, Cagayan Valley, Philippines*, 11, 61-69.
12. Журакулов, Р. (2018). Об особенностях фразеологии узбекских народных сказок. *Иностранная филология: язык, литература, образование*, 3(2 (67)), 47-51.
13. Касимова, Д. А., & Нематов, А. А. (2019). ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИММУНОПРОФИЛАКТИКИ НА ПРИМЕРЕ ГРИППА. *Интернаука*, 15(97 часть 1), 38.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS

14. Хамраев, А. А. (2005). Некоторые механизмы рубцевания язвы желудка при применении различных схем противоязвенной терапии. *Самарский мед. журн*, (1-2), 75-76.
15. Akhmedova, N. A., Valijonov, A. F., & Valijonova, S. A. (2023). Early diagnosis and adequate treatment of hepachargy in systemic lupuse reduction. *Open Access Repository*, 4(2), 248-252.
16. Sadikov, E., & Xodjayeva, M. (2024). Iltifotni Ifodalovchi Nutq Aktlarini O 'Qirishda Psixodidaktik Omillarning Ahamiyati. *Академические исследования в современной науке*, 3(16), 44-47.
17. Tursunovich, S. E. (2024). Iltifot Va Etiketning Ijtimoiy-Madaniy Me'Yorlari. *Gospodarka i Innowacje.*, 43, 413-418.
18. Axmedov, A. (2020). "Yozma ishlar orqali o'quvchilarning fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish". O'zbekiston ta'limi.
19. Rasulova, L. (2022). "Baholash tizimlari: Milliy va zamonaviy yondashuvlar". Ta'lim va taraqqiyot.
20. Bobojonov, S. (2023). "Maktab ta'limida ona tili: muammolar va yechimlar". Oqituvchi va ta'lim.

